

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для практичних, самостійних
та контрольних робіт
з навчальної дисципліни

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО

*(для студентів денної та заочної форм навчання
усіх спеціальностей та напрямів підготовки)*

Харків
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
2015

Методичні вказівки для практичних, самостійних та контрольних робіт з дисципліни «Цивільне право» (для студентів денної та заочної форм навчання усіх спеціальностей та напрямів підготовки) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. : І. І. Килимник, А. М. Бровдій. – Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015 – 28 с.

Укладачі: к.ю.н., доц. І. І Килимник
А. М. Бровдій

Рецензент: А. В. Науменко, к.ю.н., доцент ХНУМГ ім. О. М. Бекетова

Рекомендовано кафедрою правового забезпечення господарської діяльності, протокол № 5 від 10.11.2014 року.

ВСТУП

Розвиток України як незалежної, демократичної правової держави зумовив розквіт приватноправових відносин, зокрема цивільних, що охоплюють майже усі сфери життя людини. Сьогодні все частіше виникає необхідність формування у громадян розуміння сутності таких відносин і значущості їх у повсякденному житті. Комплексні знання в галузі цивільного права та вміння застосовувати їх на практиці є важливим для усіх громадян нашої держави.

Курс цивільного права спрямований на формування у студентів цілісного уявлення про особливості правильного тлумачення та застосування цивільно-правових норм, визначення належності різних правовідносин до цивільно-правових. Крім цього, увага приділяється питанням договірного забезпечення приватноправових відносин, розглядаються загальні положення про зобов'язання і про договір, а також докладніше розглядаються деякі окремі види договорів, передбачені чинним ЦК України.

Протягом лекційних занять студенти опановують матеріал, та отримують комплексні знання з дисципліни «Цивільне право України», вміння користуватися нормативно-правовими актами, розуміння основних категорій і понять, які застосовуються до вказаних правовідносин.

На семінарських заняттях студенти поглиблюють знання отримані під час лекцій, виступають із доповідями, виконують завдання, надані викладачем для самостійного опрацювання.

Важливою складовою навчального процесу є самостійна робота студентів, в процесі якої здійснюється систематизація та розширення ними знань, здобутих під час лекційних занять. Крім цього, вона розширює кругозір студентів та покращує запам'ятовування ними засвоєного матеріалу.

1 ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО РОЗГЛЯДУ І ВИВЧЕННЯ

Змістовний модуль 1.1

Загальні положення цивільного права України.

Цивільні правовідносини»

Тема 1 Цивільне право як галузь приватного права

1. Критерії поділу права на приватне і публічне.
2. Цивільне право, як галузь права, його місце в системі права України.
3. Поняття, предмет і система цивільного права.
4. Метод регулювання цивільних правовідносин.
5. Принципи та функції цивільного права.

Під час вивчення теми, студентам необхідно засвоїти питання об'єктивності поділу права на приватне і публічне, критерії віднесення цивільного права до галузі приватного права, визначити проблему дуалізму приватного права. Місце цивільного права серед інших галузей права України. Визначити особисті немайнові і майнові відносини. Загальна і особлива частина цивільного права. Диспозитивний метод регулювання цивільних правовідносин. Принципи цивільного права. Принцип свободи особистості та неприпустимості свавільного втручання у сферу особистого життя людини; принцип свободи власності; принцип свободи договору; принцип свободи підприємництва; принцип судового захисту цивільних прав та інтересів; принципи справедливості, добросовісності та розумності. Функції цивільного права.

Рекомендовані джерела:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40–44. – Ст. 356.
3. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21–22. – Ст. 135.
4. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18–22. – Ст. 144.
5. Про порядок офіційного оприлюднення нормативно–правових актів та набрання ними чинності: Указ Президента України від 10.06.1997 р. № 503 // Офіційний вісник України. – 1997. – № 24. – С. 11.
6. Цивільне право України. Академічний курс: Підруч. : У двох томах / За заг. ред. Я.М. Шевченко. Т.1. Загальна частина. – К.: Концерн “Видавничий Дім “Ін Юре”. 2003.
7. Кодифікація приватного (цивільного) права України. /За ред. проф. А. Довгерта. – К.: Український центр правничих студій. –2000.

Тема 2 Джерела цивільного права України

1. Поняття і види джерел цивільного права. Акти цивільного законодавства як джерела цивільного права
2. Договори, як джерела цивільного права
3. Звичаї, як джерела цивільного права
4. Дія актів цивільного законодавства у часі, просторі та за колом осіб
5. Аналогія закону та аналогія права

Під час вивчення теми, студентам необхідно засвоїти питання щодо поняття та видів джерел цивільного права. Поняття актів цивільного законодавства. Конституція України як основний закон; Цивільний кодекс, як основний акт цивільного законодавства; закони України; акти Президента України; Постанови Кабінету Міністрів України; підзаконні нормативно-правові акти інших органів державної влади. Цивільно-правові договори; міжнародні договори, як акти цивільного законодавства. Звичаї. Дія цивільного законодавства у часі, просторі, за колом осіб. Аналогія закону та аналогія права.

Рекомендовані джерела:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40–44. – Ст. 356.
3. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21–22. – Ст. 135.
4. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18–22. – Ст. 144.
5. Цивільний процесуальний кодекс України

Тема 3 Поняття, зміст та види цивільних правовідносин

1. Поняття цивільних правовідносин, їх елементи
2. Види цивільних правовідносин
3. Підстави виникнення цивільних правовідносин

Під час вивчення теми, студентам необхідно засвоїти питання значення цивільних правовідносин, їх поняття. Елементи цивільних правовідносин. Суб'єкти цивільних правовідносин; об'єкти цивільних правовідносин; зміст цивільних правовідносин. Речові, зобов'язальні та корпоративні правовідносини; абсолютні та відносні правовідносини. Юридичні факти, як підстави виникнення цивільних прав та обов'язків; дії та події.

Рекомендовані джерела:

1. Цивільне право України: Підручник: У 2-х томах / За ред. В.І. Борисовою, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. Т.1. – К.: Концерн “Видавничий Дім “Ін Юре”. 2004.
2. Цивільне право України: Підручник: у 2-х кн. /О.В. Дзера (керівник авт. кол.), Д.В. Боброва, А.С. Довгерт та ін.; За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. – 2-е вид., допов. і перероб. – К.: Юрінком Інтер, 2004. Кн. 1.
3. Цивільне право України. Академічний курс: Підруч.: У двох томах /За заг. ред. Я.М. Шевченко. Т.1. Загальна частина. – К.: Концерн “Видавничий Дім “Ін Юре”. 2003.

Тема 4 Суб’єкти цивільних правовідносин

1. Фізичні особи, як суб’єкти цивільних правовідносин.
2. Юридичні особи, як суб’єкти цивільних правовідносин.
3. Участь держави, АРК, територіальних громад у цивільних правовідносинах.

Під час вивчення теми, студентам необхідно засвоїти питання про поняття фізичної особи. Правоздатність фізичної особи. Обсяг цивільної правоздатності, її виникнення і припинення; неможливість обмеження цивільної правоздатності особи. Цивільне дієздатність, її обсяг. Повна цивільна дієздатність; часткова цивільна дієздатність; неповна цивільна дієздатність. Підстави обмеження цивільної дієздатності; визнання фізичної особи недієздатною. Опіка і піклування. Місце проживання фізичної особи. Підстави визнання фізичної особи безвісно відсутньою та померлою.

Поняття і види юридичних осіб. Поділ юридичних осіб. Юридичні особи приватного і публічного права. Організаційно-правові форми юридичної особи приватного права. Товариства та установи. Підприємницькі товариства. Непідприємницькі товариства. Індивідуалізація юридичних осіб. Створення юридичних осіб, державна реєстрація, установчі документи. Цивільна правоздатність та дієздатність юридичних осіб. Філії та представництва юридичної особи. Припинення юридичної особи з правонаступництвом (злиття, приєднання, поділ, виділ, перетворення). Припинення юридичної особи без правонаступництва (ліквідація). Господарські товариства та їх форми. Повні та командитні товариства; товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю; акціонерні товариства. Правовий статус установ.

Правові форми участі держави, Автономної Республіки Крим, територіальних громад у цивільних відносинах. Відповідальність за зобов’язаннями держави, Автономної Республіки Крим та територіальних громад.

Рекомендовані джерела:

1. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. // ВВР України. – 2001. – № 5–6. – Ст. 30.
2. Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 р. // ВВР України. – 1993. – № 39. – Ст. 383.
3. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. // ВВР України. – 1991. – № 49. – Ст. 682.
4. Про державну службу: Закон України від 16.12.1993 р. // ВВР України. – 1993. – № 52. – Ст. 490.
5. Про боротьбу з корупцією: Закон України від 05.10.1995 р. // ВВР України. – 1995. – № 34. – Ст. 266.
6. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 30.06.1999 р. // ВВР України. – 1999. – № 42–43. – Ст. 378.
7. Про охорону дитинства: Закон України від 26.04.2001 р. // ВВР України. – 2001. – № 30. – Ст. 142.
8. Про пенсійне забезпечення: Закон України від 05.11.1991 р. // ВВР України. – 1992. – № 3. – Ст. 10.
9. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 р. в ред. від 04.10.2001 р. // ВВР України. – 2002. – № 7. – Ст. 50.
10. Правила опіки та піклування: Затв. наказом Держкомітету України у справах сім'ї та молоді, Міністерства освіти України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства праці та соціальної політики України від 26.05.1999 р. № 34/166/131/88 // Офіційний вісник. – 1999. – № 26. – Ст. 1252.
11. Про судову практику в справах про визнання громадянина обмежено дієздатним чи недієздатним: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 28.03.1972 р. № 3 // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. – 1999. – № 5. – С. 5.
12. Про судову практику в справах про встановлення фактів, що мають юридичне значення: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 31.03.1995 р. № 5 // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. – 1999. – № 5. – С. 172
13. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. // ВВР України – 1991. – № 49 – Ст. 682.
14. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. // ВВР України. – 2001. – № 5–6. – Ст. 30.
15. Про благодійництво та благодійні організації: Закон України від 16.09.1997 р. // ВВР України. – 1997. – № 46. – Ст. 292.
16. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 14.05.1992 р. в ред. 30.06.1999 р. // ВВР України. – 1999. – № 42–43. – Ст. 378.
17. Про захист від недобросовісної конкуренції від 07.06.1996 р. // ВВР України. – 1996. – № 36. – Ст. 164.
18. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 р. // ВВР України. – 2001. – № 12. – Ст. 64.
19. Про громадські об'єднання: Закон України від 22.03.2012 №4572–VI

Тема 5 Об'єкти цивільних прав

1. Поняття та види об'єктів цивільних прав.
2. Речі та їх класифікація.
3. Гроші та валютні цінності як об'єкти цивільних правовідносин.
4. Цінні папери та їх ознаки.
5. Дії та послуги як об'єкти цивільних правовідносин.

Під час вивчення теми, студентам необхідно засвоїти питання щодо поняття та видів об'єктів цивільних прав. Матеріальні та нематеріальні блага як об'єкти цивільних прав. Речі та їх класифікація. Речі, що знаходяться у вільному обороті, обмежені в обороті та вилучені з обороту; рухомі та нерухомі речі; речі, визначені індивідуальними або родовими ознаками; споживні та неспоживні речі; подільні та неподільні речі. Складові частини речі та складна річ. Головна річ та її приналежність. Продукція, плоди та доходи. Майно. Гроші. Валютні цінності як об'єкти цивільних правовідносин. Цінні папери та їх ознаки. Групи та види цінних паперів. Пайові, боргові, товаророзпорядчі та похідні цінні папери. Оборотоzdатність цінних паперів. Цінні папери на пред'явника, іменні та ордерні цінні папери. Документарні та бездокументарні цінні папери. Дії та послуги як об'єкти цивільних правовідносин.

Рекомендовані джерела:

1. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 18.06.2006 р. // ВВР України. – 2006. – № 7. – Ст. 508.
2. Про систему валютного регулювання і валютного контролю: Декрет Кабінету Міністрів України від 19.02.1993 р. // ВВР України. – 1993. – № 17. – Ст. 184.
3. Про платіжні системи та переказ грошей в Україні: Закон України від 05.04.2001 р. // ВВР України. – 2001. – № 29. – Ст. 137.
4. Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті: Закон України від 23.09.1994 р. // ВВР України. – 1994. – № 40. – Ст. 364.
5. Про національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів: Закон України від 10.12.1997 р. // ВВР України. – 1998. – № 15. – Ст. 67.
6. Основи законодавства України про культуру: Закон України від 14.02.1992 р. // ВВР України. – 1992. – № 21. – Ст. 294.
7. Про охорону культурної спадщини: Закон України від 08.06.2000 р. // ВВР України. – 2000. – № 39. – Ст. 333.
8. Про право власності на окремі види майна: Постанова Верховної Ради України від 17.06.1992 р. // ВВР України. – 1992. – № 35. – Ст. 517.
9. Тимчасове положення про порядок реєстрації прав власності на нерухоме майно: Затв. наказом Міністерства юстиції України від 07.02.2002 р. № 7/5 в ред. від 28.01. 2003 р. № 6/5 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 8. – Ст. 326.

10. Положення про порядок продажу, придбання, реєстрації, обліку і застосування спеціальних засобів самооборони, заряджених речовинами сльозоточивою та дратівною дії: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 07.09.1993 р. № 706 // Збірник постанов Уряду України. – 1994. – № 1. – Ст. 17.
11. Положення про Державний реєстр національного культурного надбання: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.1992 р. // ВВР України. – 1992. – № 9. – Ст. 220.
12. Інструкція про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної і холодної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та зазначених патронів, а також боеприпасів до зброї та вибухових матеріалів: Затв. наказом Міністерства внутрішніх справ України від 21.08.1998 р. № 622 // Офіційний вісник України. – 1998. – № 42. – Ст. 1574.
13. Правила державної реєстрації та обліку автомобілів, автобусів, а також самохідних машин, сконструйованих на шасі автомобілів, мотоциклів усіх типів, марок і моделей, причепів, напівпричепів та мотоколясок: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 07.09.1998 р. № 1388 // Офіційний вісник України. – 1998. – № 36. – Ст. 1327.
14. Положення про порядок отримання інвесторами доходів від володіння корпоративними правами в акціонерних товариствах: Затв. рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 25.12.2001 р. № 386 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 17. – Ст. 906.
15. Про практику розгляду судами справ про спадкування: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 24.06.1983 р. № 4 // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. – 1999. – № 5. – С. 41.

Тема 6 Правочини

1. Поняття правочину, його ознаки та види.
2. Умови дійсності правочинів, законність його змісту.
3. Форми вчинення правочину.
4. Місце вчинення правочину.
5. Нікчемні та оспорюванні правочини. Момент, з якого правочин вважається недійсним.

Під час вивчення теми, студентам необхідно засвоїти поняття правочину та його ознаки, Види правочинів. Умови дійсності правочинів. Законність змісту правочину. Здатність осіб до вчинення правочину. Форми вчинення правочину. Презумпція правомірності правочину. Державна реєстрація правочинів. Місце вчинення правочину. Відмова від правочину. Поняття та види недійсних правочинів. Нікчемні та оспорюванні правочини. Момент, з якого правочин вважається недійсним.

Рекомендовані джерела:

1. Про Конституційний Суд України: Закон України від 16.10.1996 р. // ВВР України. – 1996. – № 49. – Ст. 272.
2. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. // ВВР України. – № 49. – Ст. 682.
3. Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 р. // ВВР України. – 1993. – № 39. – Ст. 383.
4. Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 01.06.2000 р. // ВВР України. – 2000. – № 36. – Ст. 299.
5. Інструкція про порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: Затв. наказом Міністерства юстиції від 03.03.2004 р. № 20/5 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 10. – Ст. 639.
6. Про судову практику в справах про визнання угод недійсними: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 28.04.1978 р. № 3 // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. – 1999. – № 5. – С. 29.
7. Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних з визнанням угод недійсними: Роз'яснення Президії Вищого Арбітражного Суду України від 12.03.1999 р. № 02—5/111 // Вісник Вищого Арбітражного Суду України. – 1999. – № 2. – С. 92.
8. Про деякі питання практики застосування окремих норм чинного законодавства у вирішенні спорів: Лист Вищого Арбітражного Суду України від 24.01.1997 р. № 01—8/23 // Право и практика. – 2003. – № 18. – С. 3.
9. Про деякі питання практики застосування окремих норм чинного законодавства у вирішенні спорів: Лист Вищого Арбітражного Суду України від 15.05.1997 р. № 01—8/167 // Право и практика. – 2003. – № 18. – С. 15.

Змістовний модуль 1.2

Захист цивільних прав. Речові права.

Спадкування

Тема 7 Право власності

1. Загальна характеристика речового права. Види речових прав.
2. Поняття права власності, його суб'єкти, об'єкти, зміст
3. Здійснення права власності.
4. Підстави та момент набуття права власності.
5. Підстави та момент припинення права власності.

Під час вивчення теми, студентам необхідно засвоїти питання загальної характеристики речового права. Види речових прав. Право власності. Інші речові права. Зміст права власності, здійснення права власності. Непорушність права власності. Суб'єкти права власності. Об'єкти права приватної власності.

Підстави набуття права власності. Момент набуття права власності. Момент набуття права власності за договором. Правовстановлюючі документи. Підстави припинення права власності.

Рекомендовані джерела:

1. Про охорону культурної спадщини: Закон України від 08.06.2000 р. // ВВР України. – 2000. – № 39. – Ст. 333.
2. Про приватизацію державного майна: Закон України від 04.03.1992 р. в ред. від 19.02.1997 р. // ВВР України. – 1997. – № 17. – Ст.122.
3. Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію): Закон України від 06.03.1992 р. в ред. від 15.05.1996 р. // ВВР України. – 1996. – № 34. – Ст.160.
4. Про оренду державного і комунального майна: Закон України від 10.04.1992 р. в ред. від 14.03.1995 р. // ВВР України. – 1995. – № 15. – Ст. 99.
5. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. // ВВР України. – 1997. – № 24. – Ст.170.
6. Про особливості приватизації об'єктів незавершеного будівництва: Закон України від 14.09.2000 р. // ВВР України. – 2000. – № 45. – Ст. 375.
7. Про відповідальність підприємств, їх об'єднань, установ та організацій за правопорушення у сфері містобудування: Закон України від 14.10.1994 р. // ВВР України. – 1994. – № 46. – Ст. 411.
8. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закон України від 24.02.1994 р. // ВВР України. – 1994. – № 27. – Ст. 218.
9. Про правовий режим майна, що забезпечує діяльність Верховної Ради України: Закон України від 13.12.1996 р. // ВВР України. – 1997. – № 19. – Ст. 140.
10. Про державну податкову службу України: Закон УРСР від 04.12.1990 р. // ВВР УРСР. – 1991. – № 6. – Ст. 37.
11. Про питання управління державним майном, яке забезпечує діяльність Верховної Ради України: Постанова Верховної Ради України від 11.05.2000 р. // ВВР України. – 2000. – № 32. – Ст. 267.
12. Про управління майном, що є у загальнодержавній власності: Декрет Кабінету Міністрів України від 15.12.1992 р. // ВВР України. – 1993. – № 7.– Ст. 52.
13. Тимчасове положення про порядок реєстрації прав власності на нерухоме майно: Затв. наказом Міністерства юстиції України від 07.02.2002 р. № 7/5 в ред. від 28.01.2003 р. № 6/5 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 8. – Ст. 326.
14. Рішення Конституційного Суду України по справі про адміністративно–територіальний устрій від 13.07.2001 р. № 11–рп/2001 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 29. – С. 1327.

15. Інструкція про порядок обліку, оцінки й реалізації конфіскованого, безхазяйного майна, майна, що за правом спадкоємства перейшло у власність держави, та скарбів: Затв. наказом Головної державної податкової інспекції України від 08.06.1993 р. № 20 // Право и практика. – 2001. – № 13. – С. 70.

16. Інструкція про порядок виявлення та обліку безхазяйного майна: Затв. наказом Міністерства фінансів УРСР від 17.12.1987 р. № 112 // Право и практика. – 2001. – № 13. – С. 6.

17. Про управління державним майном, яке не увійшло до статутних фондів господарських товариств у процесі приватизації, але перебуває на їх балансі: Затв. наказом Фонду державного майна України та Міністерства економіки України від 19.05.1999 р. № 908/68 // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. – 2003. – № 1. – С. 166.

Тема 8 Право спільної власності

1. Поняття і види права спільної власності.
2. Право спільної часткової власності, його особливості.
3. Виділ та поділ майна, що є у спільній частковій власності.
4. Право спільної сумісної власності та його здійснення.
5. Виділ і поділ майна, що є у спільній сумісній власності.

Під час вивчення теми, студентам необхідно засвоїти поняття і види права спільної власності. Порядок визначення часток у праві спільної часткової власності. Право співвласника розпорядитися своєю часткою у праві спільної часткової власності. Виділ частки із майна, що є у спільній частковій власності. Припинення права на частку у спільному майні за вимогою інших співвласників. Поділ майна, що є у спільній частковій власності. Право спільної сумісної власності та його здійснення. Виділ частки із майна, що є у спільній сумісній власності. Поділ майна, що є у спільній сумісній власності.

Рекомендовані джерела:

1. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. // ВВР України. – 2002. – № 3–4. – Ст. 27.

2. Про фермерське господарство: Закон України від 19.06.2003 р. // ВВР України. – 2003. – № 45. – Ст. 341.

3. Про особисте селянське господарство: Закон України від 15.05.2003 р. // ВВР України. – 2003. – № 29. – Ст. 363.

4. Про практику застосування законодавства, що регулює право власності громадян на жилий будинок: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 04.10.1991 р. № 7 // Право и практика. – 2002. – № 29. – С. 35.

Тема 9 Цивільно-правова відповідальність

1. Поняття, ознаки та функції цивільно-правової відповідальності.
2. Види цивільно-правової відповідальності.
3. Умови цивільно-правової відповідальності.
4. Цивільно-правова відповідальність незалежно від наявності вини.
5. Підстави звільнення від цивільно-правової відповідальності.

Рекомендована література:

1. Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань: Закон України від 22.11.1996 р. // ВВР України. – 1997. – № 5. – Ст. 28.
2. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 р. в ред. від 15.12.1993 р. // ВВР України. – 1994. – № 1. – Ст. 1.
3. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 р. в ред. від 04.10.2001 р. // ВВР України. – 2002. – № 7. – Ст. 50.
4. Про оренду державного та комунального майна: Закон України від 10.04.1992 р. в ред. від 14.03.1995 р. // ВВР України. – 1995. – № 15. – Ст. 99.
5. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 р. // ВВР України. – 2001. – № 12. – Ст. 64.
6. Статут залізниць України: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 06.04.1998 р. № 457 // Офіційний вісник України. – 1998. – № 14. – Ст. 548.
7. Перелік документів, за якими стягнення заборгованості провадиться у безспірному порядку на підставі виконавчих написів нотаріусів: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 29.06.1999 р. № 1172 // Офіційний вісник України. – 1999. – № 26. – С. 1241.
8. Про практику розгляду судами цивільних справ за позовами про відшкодування шкоди: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 27.03.1992 р. № 6 // Вісник Верховного Суду України. – 2004. – № 1. – С. 17.
9. Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних з відшкодуванням шкоди: Роз'яснення Президії Вищого Арбітражного Суду України від 01.04.1994 р. № 02–5/215 // Збірник роз'яснень Вищого Арбітражного Суду України. – К.: Юрінком Інтер, 1998. – С. 89.
10. Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 31.03.1995 р. № 4 // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. – 2003. – № 3. – С. 369.
11. Про деякі питання практики застосування Закону України “Про оренду державного та комунального майна”: Роз'яснення Президії Вищого Арбітражного Суду України від 25.05.2000 р. № 02–5/237 // Вісник Вищого Арбітражного Суду України. – 2000. – № 3. – С. 141.

12. Про деякі приписи законодавства про відшкодування шкоди, заподіяної незаконними діями державних і громадських організацій: Інформаційний лист Вищого Арбітражного Суду України від 29.12.2000 р. № 01–8/795 // Вісник господарського судочинства. – 2001. – № 1. – С. 102.

13. Про деякі питання, пов'язані з застосуванням індексу інфляції: Роз'яснення Вищого Арбітражного Суду України від 12.05.1999 р. № 02–5/223 // Вісник Вищого Арбітражного Суду України. – 1999. – № 3. – С. 106.

14. Про деякі питання, порушені у доповідних записках про роботу арбітражних судів у 2000 р.: Інформаційний лист Вищого Арбітражного Суду України від 07.06.2001 р. № 01–8/665 // Вісник господарського судочинства. – 2001. – № 3. – С. 154.

Тема 10 Загальні засади спадкування

1. Поняття та види спадкування.
2. Склад спадщини. Час і місце відкриття спадщини.
3. Право на спадкування, усунення від права на спадкування.
4. Спадкоємці. Склад спадкового майна.
5. Поняття і строки прийняття спадщини. Відумерлість спадщини.
6. Поняття заповіту його види та форма.
7. Черговість спадкування за законом. Зміна черговості одержання права на спадкування.
8. Розмір частки у спадщині спадкоємців за законом.

Під час вивчення теми студентам необхідно засвоїти поняття та види спадкування. Склад спадщини. Час і місце відкриття спадщини. Спадкоємці. Право на спадкування, усунення від права на спадкування. Спадкування обов'язку відшкодувати майнову шкоду (збитки) та моральну шкоду, яка була завдана спадкодавцем. Обов'язок спадкоємців відшкодувати витрати на утримання, догляд, лікування та поховання спадкодавця. Оформлення права на спадщину. Поняття і строки прийняття спадщини. Відумерлість спадщини. Поняття заповіту та його види. Форма заповіту. Скасування та зміна заповіту. Недійсність заповіту. Заповідальний відказ. Черговість спадкування за законом. Зміна черговості одержання права на спадкування. Розмір частки у спадщині спадкоємців за законом.

Рекомендована література:

1. Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 р. // ВВР України. – 1993.– № 39. – Ст. 383.
2. Інструкція про порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України : Затв. наказом Міністерства юстиції України від 03.03.2004 р. № 20/5 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 10. – Ст. 639.

3. Правила державної реєстрації та обліку автомобілів, автобусів, а також самохідних машин, сконструйованих на шасі автомобілів, мотоциклів усіх типів, марок і моделей, причепів, напівпричепів та мотоколясок: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 07.09.1998 р. № 1388 // Офіційний вісник України. – 1998. – № 36. – Ст. 1327.

4. Про практику розгляду судами справ про спадкування: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 24.06.1983 р. № 4 // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. – 1999. – № 5. – С. 41.

Змістовний модуль 1.3

Зобов'язальне та договірне право

Тема 11 Загальні положення про зобов'язання

1. Поняття зобов'язання, його зміст та підстави виникнення.
2. Суб'єкти у зобов'язанні. Заміна сторін у зобов'язанні. Третя особа у зобов'язанні.
3. Види зобов'язань.
4. Види забезпечення виконання зобов'язання.
5. Поняття та підстави припинення зобов'язання.

Під час вивчення теми студентам необхідно засвоїти поняття зобов'язання, його зміст та підстави виникнення. Суб'єкти у зобов'язанні. Заміна сторін у зобов'язанні. Третя особа у зобов'язанні. Види зобов'язань. Договірні та позадоговірні зобов'язання; грошові зобов'язання. Види забезпечення виконання зобов'язання. Неустойка; порука; гарантія; завдаток; застава; притримання. Поняття та підстави припинення зобов'язання.

Рекомендована література:

1. ЦК України. Глава 47. Ст.ст. 509–525
2. Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань: Закон України від 22.11.1996р. // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 5. – Ст. 28.
3. Про практику розгляду судами цивільних справ за позовами про відшкодування шкоди: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 27.03.1992 р. № 6 // Вісн. Верхов. Суду України. – 2004. – № 1. – С. 17 – 25.
4. Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних з відшкодуванням шкоди: Роз'яснення Президії Вищ. арбітражного суду України від 01.04.1994 р. № 02–5/215 // 36. роз'яснень Вищ. арбітражного суду України. – К.: Юрінком Інтер, 1998. – С. 89 – 93.

5. Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди: Постанова Пленуму Верхов. Суду України від 31.03.1995 р. № 4 // Вісн. Верхов. Суду України. – 2001. – № 3. Вкладка. – С. 1 – 8.
6. Про деякі питання, пов'язані з застосуванням індексу інфляції: Роз'яснення Вищ. арбітражного Суду України від 12.05.1999 р. № 02–5/223 // Вісник Вищ. арбітражного Суду України. – 1999.– № 3. – С.106 – 107.
7. Про деякі питання, порушені у доповідних записках про роботу арбітражних судів у 2000 р.: Інформ. лист Вищ. арбітражного Суду України від 07.06.2001 р. № 01–8/665 // Вісн. господарського судочинства. – 2001. – № 3. – С. 154 – 158.
8. Агарков М.М. Обязательство по советскому гражданскому праву // Избранные труды по гражданскому праву. В 2-х т., Т.1. М.:АО “Центр ЮРИНФОР”, 2002.
9. Ігнатенко В.М. Характеристика підстав виникнення недоговірних зобов'язань // Проблеми законності. Х.: НЮАУ.– 2000. – Вип. 45.– С.67–70.
10. Новицкий И.Б., Лунц Л.А. Общее учение об обязательстве. – М.: Гос. изд-во юрид. лит-ры, 1950. – Главы I, II.
11. Кот О.О. Перехід прав кредиторів: Історія, Теорія. Законодавство. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – 160с.
12. Карапетов А.Г. Иск о присуждении к исполнению обязательства в натуре. М.: Статут, 2003. – 190с.
13. Сарбаш С.В. Исполнение договорного обязательства третьим лицом. М.: Статут. 2003. – 92 с.
14. Сарбаш С.В. Исполнение взаимных обязательств. – М.: Статут, 2004. –

Тема 12 Загальні положення про договір

1. Поняття, загальна характеристика та значення цивільно–правового договору.
2. Види цивільних договорів.
3. Форма договору. Порядок та стадії його укладення.
4. Зміна або розірвання договору, їх правові наслідки.

Під час вивчення теми студентам необхідно засвоїти поняття, загальну характеристику та значення цивільно–правового договору. Питання свободи договору та її межі. Види договорів. Реальні та консенсуальні; односторонні, двосторонні та багатосторонні; оплатні та безоплатні договори. Зміст договору. Типові умови договору. Тлумачення умов договору. Форма договору. Порядок та стадії укладення договору

Рекомендована література:

1. ЦК України. Глава 16. Ст.ст. 204–214; глави 52,53. Ст.ст. 626–654.
2. Каперчук В. Зміна або розірвання договору за Цивільним кодексом України// Право України.– 2003. – № 8. – С. 118–119.

3. Міхно О. Припинення та розірвання цивільно–правового договору: співвідношення понять // Підприємництво, господарство і право.– 2003.– № 9.– С. 21–24.
4. Міхно О. Поняття та види підстав припинення цивільно–правового договору// Право України. – 2004.– № 5.– С. 135–137.
5. Сібільов М. Цивільно–правовий договір в механізмі правового регулювання суспільних відносин в сфері приватного права// Юридический вестник.– 2002.– № 3.– С. 105–109.
6. Сібільов М. Зміст цивільно–правового договору // Вісник Академії правових наук України: Зб. Наук. Праць. № 1(32) 2003р.: Збірник наукових праць: Научное издание.– Х.: Право, 2003.

Тема 13 Окремі види зобов'язань

1. Зобов'язання, що виникають у зв'язку з передачею майна у власність
2. Зобов'язання, що виникають у зв'язку з передачею майна у користування
3. Зобов'язання, що виникають у зв'язку з виконанням робіт
4. Зобов'язання, що виникають у зв'язку з наданням послуг
5. Зобов'язання, що виникають у зв'язку з надання фінансових послуг

Під час вивчення теми студентам необхідно засвоїти загальну характеристику різних видів договорів, залежно від видів зобов'язань, які виникають внаслідок їх укладення. Зобов'язання, що виникають у зв'язку з передачею майна у власність: 1) купівля–продаж; 2) дарування. Зобов'язання, що виникають у зв'язку з передачею майна у користування: 1) найм (оренда); 2) позичка. Зобов'язання, що виникають у зв'язку з виконанням робіт: 1) підряд. Зобов'язання, що виникають у зв'язку з наданням послуг: 1) перевезення; 2) комісія; 3) доручення. Зобов'язання, що виникають у зв'язку з надання фінансових послуг: 1) позика; 2) кредит; 3) факторинг.

Рекомендована література:

1. Про захист прав споживачів: Закон УРСР від 12.05.1991 р. (зі змінами та доповн.) // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. – № 30.– Ст. 379.
2. Про приватизацію державного майна: Закон України від 4.03.1992р. №2163–ХІІ в редакції Закону України від 19.02.97р. №89/97–ВР (зі змінами та доповн.) // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 17. – Ст. 122.
3. Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію): Закон України від 06.03.1992 р. в редакції Закону України від 15.05.96 р. // Відомості Верхов. Ради України. – 1996. – № 34. – Ст. 160.

4. Про приватизацію державного житлового фонду: Закон України від 19.06.1992р. №2482–ХІІ (зі змінами) // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1992. – № 36. – Ст. 524.
5. Про якість та безпеку харчових продуктів та продовольчої сировини: Закон України від 23.12.1997 р. (зі змінами та доповн. від 13.09.2001р.) //Офіційний вісник України. – 1998. – № 3. – Ст. 75.
6. Про нотаріат: Закон України від 02.09. 1993 р. (зі змінами та доповненнями) // Відомості Верхов. Ради України. – 1993. – № 39. – Ст. 383.
7. Про поставку продукції для державних потреб: Закон України від 22.12.1995р. № 493/95 // Відомості Верховної Ради України. – 1996.– № 3.– Ст. 9; Зібрання законодавства України (серія 3).–2001.– № 2.– Ст. 122.
8. Про оренду державного та комунального майна: Закон України від 23.12.1997 р. // Відомості Верховної Ради України.— 1992.— № 30.— Ст. 416.
9. Про фінансовий лізинг: Закон України від 16.12.1997 р. в редакції Закону № 1381–ІV від 11.12.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1998. — № 16. — Ст. 68.
10. Про деякі питання практики застосування Закону України “Про оренду державного майна”: Роз’яснення президії Вищого арбітражного суду України від 07.12.1995 р.// Збірник поточного законодавства України. — 1996. — № 12,16. — С. 3,14.
11. Домбругова А. Загальні положення про договір найму в новому Цивільному кодексі України // Юридична Україна. – 2003. – № 10. – С.78–87.
12. Доронін Д. Орендодавець – птах вільний (Оренда земельних ділянок) // Юридична газета.– 2004.– 11 березня(№ 5).– С. 13.
13. Московченко М. Субаренда нерухомого майна // Юридичний вісник України. – 2004.– 10–16 апреля (№ 15).– С. 10.
14. Селіванова І. Майновий найм (оренда): Господарський чи Цивільний кодекс? // Юридична газета.– 2004.– 28 січня (№2). – С. 10.
15. Мусієнко В. Відповідальність орендаря // Вісник прокуратури.– 2003.– 1–7 беезня (№ 9). – С. 14.
16. Попов Ю. Лізинг змінюється... Лізинг стає “фінансовим” (Нова редакція Закону України “Про лізинг”) // Юридична газета. – 2004. – №5. – С. 18.
17. Положення про порядок надання дозволу на виконання будівельних робіт: затв. наказом Державного комітету будівництва архітектури та житлової політики (Держбуду) України від 5.12.2000 р. № 273 // Офіційний вісник України. — 2000. — № 52. — Ст. 2298.
18. Положення про порядок прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об’єктів державного замовлення. Затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 5 серпня 1992р. № 449. // ЗПУ України. – 1992. – №9. – Ст. 214.
19. Порядок державного фінансування капітального будівництва: постанова Кабінету Міністрів від 27.12.2001. №1764 // Офіційний вісник України. – 2001. – №52. – Ст. 2374.

20. Правила визначення вартості проектно – пошукувальних робіт для будівництва, що здійснюється на території України: Затв. наказом Державного комітету будівництва архітектури та житлової політики (Держбуду) України від 14.12.2000 р. № 285. // Бюлетень законодавства та юридичної практики України — 2003 — № 12. — С. 144.
21. Про практику розгляду цивільних справ за позовами про захист прав споживачів: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 12.04.1996р. // Постанови Пленуму Верховного Суду України. – 2000. – Т.1. – С.112.
22. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 85/96–ВР: В редакції Закону № 2745–III від 04.10.2001 // Відомості Верховної Ради України. – 2002.– № 7.– Ст. 50. (З наступними змінами).
23. Про затвердження Ліцензійних умов провадження страхової діяльності: Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 28.08.2003 № 40 // Офіційний вісник України. – 2003.– № 38. Ст. 2047.
24. Положення про порядок і умови проведення обов'язкового страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів. Затв. пост. Кабінету Міністрів України від 28 вересня 1996р. №1175. // Зібрання постанов уряду України. – 1996.– № 18. – Ст. 510. (З наступними змінами).
25. Положення про моторне (транспортне) бюро: Затв. пост. Кабінету Міністрів України від 28 вересня 1996р. №1175 // Зібрання постанов уряду України. – 1996.– № 18. – Ст. 510. (З наступними змінами).
26. Положення про обов'язкове особисте страхування від нещасних випадків на транспорті: Затв. пост. Кабінету Міністрів України від 14 серпня 1996р. №959 // Зібрання постанов уряду України. 1996.– № 16. – Ст. 451. (З наступними змінами).
27. Положення про порядок провадження діяльності страховими посередниками: Затв. пост. Кабінету Міністрів України від 18 грудня 1996р. №1523. // Зібрання постанов уряду України. 1996.– № 21. – Ст. 590. З наступними змінами.
28. Порядок та вимоги щодо здійснення перестраховання у страховика (перестраховика) нерезидента: Затв. пост. КМ України від 04.02.2004.– № 124 // Офіційний вісник України. – 2004.– № 5. – Ст. 242.

Тема 14 Недоговірні зобов'язання

(для самостійного вивчення)

Під час самостійного вивчення теми студентам необхідно засвоїти особливості зобов'язань з публічної обіцянки винагороди, їх види. Поняття та призначення зобов'язань, що виникають внаслідок рятування здоров'я та життя фізичної особи. Поняття та призначення зобов'язань, що виникають у зв'язку з рятуванням майна іншої особи. Поняття зобов'язань по усуненню загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи.

Зобов'язання, що виникають внаслідок завдання шкоди. Поняття зобов'язань, що виникають з набуття, збереження майна без достатньої правової підстави.

Рекомендована література:

1. ЦК України. Глави 78–81, 83. Ст.ст. 1144–1165, 1212–1215.
2. Порядок и правила проведення обов'язкового страхування відповідальності власників собак за шкоду, яка може бути заподіяна третім особам: Постанова КМ України від 9 липня 2002. / Збірник урядових нормативних актів України. – №30. – Ст. 420.
3. Інструкція про умови і правила провадження підприємницької діяльності (ліцензійні умови) зі створення та утримання гральних закладів, організації азартних ігор та контроль за їх дотриманням: Затв. наказом Ліцензійної палати України від 11 вересня 1998 р. №86.
4. Порядок проведення внутрішнього фінансового моніторингу суб'єктами господарювання, що провадять господарську діяльність з організації та утримання казино, інших гральних закладів, і ломбардами: Постанова КМ України від 20 листопада 2003 р. № 1800 / Збірник урядових нормативних актів України. – 2003. – №46. – Ст. 848.
5. Смирнов В.Т. Конкурс в советском гражданском праве. – М., 1964.
6. Єрмоєнко Т.В. Порівняльна характеристика деліктів з інститутом набуття, збереження майна без достатньої правової підстави (безпідставне збагачення) та іншими зобов'язаннями по захисту цивільних прав. // Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права, 2002, №2. С. 198–200.
7. Ігнатенко В. М. Односторонні правомірні дії як підстави виникнення позадоговірних зобов'язань за Цивільним кодексом України / Державне будівництво та місцеве самоврядування: Зб. наук. праць. – Вип. 7.– Харків: Право, 2004. – С. 104–117.
8. Ігнатенко В. М. Публічна обіцянка винагороди без оголошення конкурсу. / Підприємництво, господарство і право. – 2004. – №5. – С. 21–23.
9. Ігнатенко В. М. Публічна обіцянка винагороди за результатами конкурсу / Державне будівництво та місцеве самоврядування: Зб. наук. праць. – Вип. 6. – Харків: Право, 2003. – С. 102–111.
10. Ігнатенко В.М. Безпідставне збагачення: поняття і види // Проблеми законності. – 2001. – Вип. 46. – С. 73–78.
11. Ігнатенко В.М. До питання про місце і структуру інституту позадоговірних зобов'язань у зобов'язальному праві України // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності: Збірник наукових праць. – Донецький УВС при ДНУ. – 2002. – №2. – С. 323–327.
12. Ігнатенко В.М. Зобов'язання, що виникають внаслідок рятування (за проектом нового ЦК України) // Проблеми законності. – 2001. – Вип. 50. – С. 67–72.

13. Ігнатенко В.М. Конкурс у цивільному праві України // Проблеми законності. – 2000. – Вип. 42. – С. 61–67.
14. Майданик Р. Договори, пов'язані з азартними іграми (цивільно–правові аспекти) // Підприємництво, господарство і право. – 2003. – №1. – С. 24–26.
15. Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів дізнання, досудового слідства, прокуратури та суду: Закон України від 01.12.1994 р. // Зібрання законодавства України (серія 3). – 2001. – № 1. – Ст. 31.
16. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону: Закон України від 22.06.2000 р. // Відомості Верхов. Ради України. – 2000. – № 40. – Ст. 338.

2 МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ З ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ» ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Мета контрольної роботи полягає в тому, щоб допомогти слухачам у вивченні курсу «Цивільне право», а також в перевірці засвоєння ними певного матеріалу, вміння самостійно аналізувати конкретну ситуацію і правильно застосовувати діюче законодавство. Контрольна робота повинна бути виконана за одним із варіантів.

Остання цифра залікової книжки студента відповідає номеру варіанта, тобто:

- 1 – перший варіант; 2 – другий варіант;
- 3 – третій варіант;0 – десятий варіант.

Заміна варіантів не допускається

Студенти, насамперед, повинні ознайомитись із запропонованим матеріалом, враховуючи вказівки для самостійного вивчення курсу «Цивільне право України».

Починаючи працювати над завданнями, треба передусім уважно вивчити теоретичний матеріал в навчальній літературі, ознайомитися з відповідними нормативно–правовими актами.

Завдання повинні являти собою розгорнуту і обґрунтовану відповідь на поставлені запитання, посилання на застосовані нормативно–правові акти, їх назву, ким і коли прийняті, де надруковані.

Наприкінці контрольної необхідно розмістити список використаної літератури.

Загальний обсяг роботи повинен становити 20–24 аркушів.

Варіанти контрольних робіт з курсу «Цивільне право»

Варіант 1

1. Цивільна правоздатність та дієздатність фізичної особи, їх зміст
2. Недоговірні зобов'язання. Загальна характеристика
3. Поняття і основні засади (принципи) виконання зобов'язань. Принцип належного виконання зобов'язань

Варіант 2

1. Припинення юридичної особи, його види
2. Множинність осіб у зобов'язанні. Часткові, солідарні та субсидіарні зобов'язання
3. Підстави набуття та припинення права власності

Варіант 3

1. Товариство з обмеженою відповідальністю та товариство з додатковою відповідальністю
2. Договір дарування
3. Скасування і зміна заповіту. Визнання заповіту недійсним, його виконання

Варіант 4

1. Організаційно–правові форми юридичних осіб приватного права
2. Зміна або розірвання договору, правові наслідки
3. Поняття та види спільної власності, їх загальна характеристика

Варіант 5

1. Поняття та види об'єктів цивільних прав
2. Поняття, зміст і різновиди договору найму (оренди) майна
3. Повне та командитне товариство

Варіант 6

1. Види і умови цивільно–правової відповідальності
2. Публічний договір, договір приєднання, попередній договір
3. Підстави виникнення цивільних прав та обов'язків

Варіант 7

1. Поняття права власності. Суб'єкти і об'єкти права власності
2. Забезпечення виконання зобов'язання: поняття; загальні умови та види
3. Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи

Варіант 8

1. Зміст права власності. Здійснення права власності. Обов'язки власника та обмеження його прав
2. Заповіт з умовою. Заповіт подружжя
3. Гроші і валютні цінності як об'єкти цивільних прав

Варіант 9:

1. Загальна характеристика права спільної часткової та спільної сумісної власності
2. Регресні зобов'язання (поняття, підстави виникнення, виконання, припинення)
3. Поняття цінних паперів як об'єктів цивільних прав. Класифікація цінних паперів

Варіант 10:

1. Відкриття спадщини. Час і місце відкриття спадщини. Право на обов'язкову частку у спадщині.
2. Поняття, загальна характеристика та функції зобов'язального права
3. Правові наслідки передачі товару неналежної якості за договором купівлі–продажу

3 КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ

1. Розкрийте поняття предмету цивільного права та методу його правового регулювання.
2. Назвіть принципи, функції та охарактеризуйте систему цивільного права.
3. Визначте чинні акти цивільного законодавства та їх дію у часі, просторі та за колом осіб.
4. Визначте відмінність аналогії закону та аналогії права.
5. Назвіть поняття, елементи та види цивільних правовідносин.
6. Розкрийте підстави виникнення цивільних прав та обов'язків.
7. Визначте поняття цивільної правоздатності та дієздатності фізичної особи, їх зміст.
8. Які є підстави обмеження цивільної дієздатності фізичної особи.
9. Які підстави визнання фізичної особи недієздатною.
10. Розкрийте поняття юридичної особи та її ознаки.
11. Назвіть організаційно–правові форми юридичних осіб приватного права.
12. Визначте способи припинення юридичної особи, його види.
13. Розкрийте поняття господарських товариств та їх форми.
14. Визначте основні ознаки повного та командитного товариства.
15. Визначте основні ознаки товариства з обмеженою відповідальністю та товариства з додатковою відповідальністю.
16. Визначте основні ознаки акціонерного товариства.
17. Розкрийте поняття та види об'єктів цивільних прав.
18. Охарактеризуйте речі як об'єкти цивільних прав, зробіть їх класифікацію.
19. Охарактеризуйте гроші і валютні цінності як об'єкти цивільних прав.
20. Визначте поняття цінних паперів як об'єктів цивільних прав. Зробіть їх класифікацію
21. Розкрийте поняття правочину та його ознаки. Зробіть класифікацію правочинів.
22. Назвіть загальні вимоги, додержання яких є необхідним для чинності правочину.
23. Розкрийте поняття та види недійсних правочинів.
24. Назвіть види та умови цивільно–правової відповідальності.
25. Розкрийте підстави звільнення від цивільно–правової відповідальності.
26. Надайте загальну характеристику речового права.
27. Розкрийте поняття права власності. Суб'єкти і об'єкти права власності.
28. Розкрийте зміст права власності, здійснення права власності. Обов'язки власника та обмеження його прав.

29. Які є підстави набуття та припинення права власності.
30. Надайте загальну характеристику права спільної часткової та спільної сумісної власності.
31. Визначте поняття і види спадкування. Склад спадщини.
32. Що таке відкриття спадщини. Час і місце відкриття спадщини. Право на обов'язкову частку у спадщині.
33. Хто є спадкоємцями. Право на спадкування. Усунення від права на спадкування.
34. Надайте поняття заповіту та його види. Умови дійсності заповіту.
35. Розкрийте умови скасування і зміна заповіту. Визнання заповіту недійсним, його виконання.
36. Вкажіть особливості заповіту з умовою та заповіту подружжя.
37. Яка черговість спадкування за законом.
38. Що таке прийняття спадщини. Строк прийняття спадщини та наслідки його пропущення.
39. Розкрийте поняття, загальну характеристику та функції зобов'язального права.
40. Що є зобов'язання (поняття, зміст, підстави виникнення) Види зобов'язань.
41. Охарактеризуйте види множинності осіб у зобов'язанні. Часткові, солідарні та субсидіарні зобов'язання.
42. Надайте характеристику регресним зобов'язанням (поняття, підстави виникнення, виконання, припинення).
43. Визначте поняття і основні засади (принципи) виконання зобов'язань. Принцип належного виконання зобов'язань.
44. Які є умови забезпечення виконання зобов'язання: поняття; загальні умови та види.
45. Розкрийте поняття і класифікація цивільно–правових договорів: критерії, підстави та значення класифікації у цивільному праві.
46. Визначте відмінності між публічним договором, договором приєднання, попереднім договором.
47. Що таке договір на користь третьої особи.
48. Які є стадії укладення цивільно–правового договору. Вирішення переддоговірних спорів.
49. Які є умови зміни або розірвання договору, правові наслідки
50. Розкрийте поняття, предмет, форма, різновиди договору купівлі–продажу.
51. Визначте права та обов'язки сторін за договором купівлі–продажу.

52. Які правові наслідки передачі товару неналежної якості за договором купівлі–продажу.
53. Надайте правову характеристику договору дарування.
54. Визначте поняття, зміст і різновиди договору найму (оренди) майна.
55. Надайте правову характеристику договору найму (оренди) житла.
56. Надайте правову характеристику договору позички.
57. Надайте правову характеристику договору позики
58. Надайте характеристику зобов'язанням, що виникають у зв'язку з виконанням робіт.
59. Надайте характеристику зобов'язанням, що виникають із договорів про надання послуг: поняття, зміст, відповідальність.
60. Надайте характеристику недоговірним зобов'язанням.

Навчальне видання

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для практичних, самостійних
та контрольних робіт
з навчальної дисципліни

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО

*(для студентів денної та заочної форм навчання
усіх спеціальностей та напрямів підготовки)*

Укладачі : **КИЛИМНИК** Інні Ігорівна
БРОВДІЙ Алла Михайлівна

Відповідальний за випуск : *І. І. Килимник*

Редактор : *З. І. Зайцева*

Комп'ютерне верстання : *І. В. Волосожарова*

План 2014, поз. 287 М

Підп. до друку 26.11.2014
Друк на ризографі
Зам. №

Формат 60x84/16
Ум. друк. арк. 1,6
Тираж 50 пр.

Видавець і виготовлювач:

Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК № 4705 від 28.03.2014 р.